

## СТАНОВИШЕ

за дисертационния труд на Елена Георгиева Виденова на тема:  
„Художествени керамични практики от 1900-1940 г. за  
западноевропейската и българската съдова керамика от занаят в изкуство”

Рецензент: доц., г-р Тодорка Каменова Гюлеметова,  
поканен преподавател в ЮЗУ „Н. Рилски”, Благоевград

Със задоволство и респект от количеството качествен, квалифициран труд, вложен в разработката на Елена Георгиева Виденова, четох изложението ѝ по заявената тема. Авторката е разгърнала във всичките глави на основния текст, както и в не по-малко обстойното приложение към него, забележителна изчерпателност.

Кратко ще отбележа същността на уводната част, която съдържа мисловната конструкция и основния възглед на авторката. А той се състои в определението за керамиката като единство между форма, цвят и повърхност от една страна и от друга – формите на допир, а и на относителна самостоятелност между двете понятия: „занаят” и „изкуство”.

С удивителна прецизност, но и с аналитична мисловна убеденост Виденова проследява в исторически план сходствата и паралелите с художествените течения в XVIII и XIX в. във вощи Европейски школи (Австрия, Англия, Германия, Дания, Италия и Франция).

Керамиката е проследена в двете насоки: индустриална и художествена. Във втората глава – а тя е най-обемна и значима, но богата и с детайлни проучвания – се разкриват процесите в развитието на керамичното изкуство. Убедително са обособени 4 типа керамика и са обосновани спецификите им.

Делът за българската керамика от 1900-1940 г. е убедително разгледан в синхрон с чуждестранната, но и в специфичните ѝ прояви като „местна историчност“ – като връзки и влияния.

За мен особен интерес представляваше последната глава и нейните исторически препратки. Бях спечелена от авторката за тезата ѝ, че керамиката и нейните трансформации са път към разширяване на обхвата ѝ, а не залез или своеобразно обезличаване. Става дума и за новите технологии, материали и чисто художествени въздействия. Въпреки отбелязания слаб – относително и спрямо Западна Европа – интерес към художествената изява в България, авторката сочи и редица положителни явления в силикатните форми.

Смайващо по обем и по качествено дизайнерско разполагане в страниците е изработеното Приложение. То е почти 100 страници. В него аз с най-голямо задоволство открих непоказвани автентични фотографии от периода на „българското керамично индустриално прохождение“.

Авторефератът показва и точно отразява съдържанието на труда и цялостната негова мисловна същина.

В заключение приветствам с радост и искарени пожелания за лично творчество Елена Георгиева Виденова. За огромния ѝ труд, а и за точно отбелязаните приноси също я поддържам безусловно.

22.II.2013 г.,  
София.

доц., д-р Тодорка Гюлеметова